

DIAGNOSTISCH BEELD

TOELICHTING

Deze toelichting is bedoeld als hulp bij het opstellen van een diagnostisch beeld t.b.v. een jeugdzorgindicatie. Het is alleen bedoeld voor de zorgcoördinatoren in het Voortgezet Onderwijs. De tekst is ontleend aan de BJAA handleiding indiceren december 2006.

In het diagnostisch beeld moet antwoord komen op een drietal richtvragen:

- Wat is er aan de hand?
- Hoe komt dat?
- Wat is er nodig?

Het diagnostisch beeld moet zodanig beschreven worden dat de doelen er logisch op aansluiten, alsmede de gevraagde interventie/hulpverlening. Als er sprake is van (een vermoeden) van verwaarlozing en kindermishandeling, moet dat altijd in het diagnostisch beeld vermeld worden. Diagnostisch beeld maakt onderdeel uit van standaard protocol van de Jeugdzorg: het Referentie Werkmodel (RWM).

Belangrijk bij het diagnostisch beeld is dat je laat zien dat je niet alleen informatie hebt verzameld, maar ook hebt nagedacht over hoe de problematiek begrepen kan worden (of: begrepen zou kunnen worden) en hoe je deze het beste aan kunt pakken.

1. WAT IS ER AAN DE HAND?

Je a) benoemt en b) verheldert de problematiek van de jeugdige.

a. Benoemen problematiek

Gaat het om:

- (ernstige) sociaal-emotionele problematiek
- (lichte, zware) gedragsproblematiek
- (versterkte) faseproblematiek
- cognitieve problematiek
- zware opvoedingproblematiek
- psychiatrische problematiek/persoonlijkheidsproblematiek

Of zoals regelmatig voorkomt:

- een combinatie van enkele van de hiervoor genoemde soorten problematiek?

b. Verhelderen problematiek

Waar doet de problematiek zich met name voor? Op school, thuis, in de vrije tijd, of in alle drie deze leefgebieden?

2. HOE KOMT HET?

Nu je de problematiek getypeerd hebt, probeer je deze te verklaren. Hiervoor formuleer je een verklarende hypothese waarmee je beschrijft hoe a) de problematiek (waarschijnlijk) tot stand is gekomen en b) hoe deze in stand gehouden wordt.

a. Ontstaan van problematiek

Hoe is de problematiek ontstaan? Is deze aangeboren of verworven?

Aangeboren

Is er sprake van een zogenaamde kindfactor (bijv. een lage intelligentie, een psychiatrische stoornis, of een lastig/driftig temperament)?

Verworven

Ontstaan in reactie op de levensgeschiedenis van de leerling, bijv. (een combinatie) van:

- verwaarlozing in de vroege jeugd
- gebrek aan aandacht door ziekte van een van de gezinsleden
- inadequate pedagogische aanpak van ouders

of: in reactie op belastende ervaringen als:

- scheiding van ouders
- overlijden van een familielid
- gepest worden op school
- etc.

Als er onderzoeksgegevens beschikbaar zijn, kunnen die vaak ook voor dit gedeelte gebruikt worden

b. Welke factoren beïnvloeden de problematiek of houden de problematiek in stand?

Voorbeelden:

- Het gegeven dat ouders verschillende pedagogische stijlen hebben
- Ouders hebben een conflict met school
- Voor de leerling is minder aandacht, omdat ouders persoonlijke problematiek hebben (of: er zijn problemen in de familie, etc.).

3. WAT IS ER NODIG?

Beschrijf hoe de problematiek het best (of: om te beginnen) aangepakt kan worden.

Bijvoorbeeld:

- Ouders moeten zowel ontlast worden in de opvoeding, als begeleid worden in de opvoeding.
- De leerling zal versterkt moeten worden in zijn sociale vaardigheden.